

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Deum tentans præsumens explorare suam naturam, peccat grauitèr.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

secundum subiectam materiam. Si enim iocosa aut officiosa est materia, veniale peccatum est: Si autem perniciofa, peccatum mortale est, quia contra dilectionem Dei aut proximi est.

Deum tentans presumens explorare suam naturam, peccat grauiter.

Tentatio Dei (qua homo explorat diuinam potentiam, scientiam vel voluntatem) peccatum est mortale ex suo genere: quia irreuerentiam exhibet diuinæ excellentiæ dubitando de illa. Et hoc intellige formaliter: hoc est de tentatione Dei ex intentione tentandi Deū: quemadmodū de cæteris vitiis formaliter doctrina intelligenda est. Aduerte tamen hic duo. Primum est quod circa voluntatem Dei aliud est querere humiliter à Deo instructionem quid circa aliquid particulare velit, ex aliqua rationabili causa: & aliud est querere à Deo instructionem seu notitiam eiusdem absque rationabili inquirendi causa. Primum enim ad charitatem, humilitatem, ac prudentem religionem spectat: & propterea liceret petere signum ad hoc opportunum. Secundum autem ad irreuerentiam diuinam spectat. Si enim diuinæ excellentiam voluntatis homo reueretur, non nisi ex rationabili causa præsumeret querere secretum illius velle nosse: vt experimur in hominibus, nullus enim absque irreuerentia principis querit absque rationabili causa à principe quid ipse velit, sicut nec quid sciat aut quid possit. Secundum est, quod tētare Deū materialiter (hoc est non intentione explorandi diuinū posse nosse aut velle) non est peccatum mortale, nisi magnitudo seu qualitas tentationis reducat actū in naturā suæ formæ: sicut de aliis peccatis dictū est.

Testimonium. 535

Et tamē Dei tentatio materialiter tantū, imperfectū quid in specie tentationis: & ideo venialis est propter imperfectionem actus ex parte formæ. Potest etiam esse venialis propter actus imperfectionem ex parte actus: vt in primis motibus.

Falsum in iudicio testimonium proferens grauisimè peccat.

Testimoniū falsum in iudicio, peccatum est ex suo genere mortale: quia iniustū. Negare quoq; testimoniū si articulus necessitatis vrget, peccatum est mortale: vt pote in damnū proximi vel cōmunis boni cedens, præceptū enim affirmatiuū de ferendo testimonio, pro loco & tempore obligat, & propterea si tunc non vult homo parere perhibendo testimoniū necessariū, non excusatur à mortali. Extra iudicium autē falsum testimoniū iudicatur sicut mendacium.

Timor potest multipliciter effici peccatum.

Timor nullum est secundum se peccatum. Potest tamen multipliciter fieri peccatum. Et ex modo timendi, puta si plus aut minus timeatur quā oportet. Et ex collatione vnus timendi ad aliud timendū. Et hoc est quādoq; mortale: vt si plus timeatur occisio corporis quā mors animæ: plus timeatur ira principis quā ira Dei: & sic de similibus.

Ponitur quoque speciale peccatum timor pro tristitia de bono alterius, quia nocuum est mihi aut aliis, si temerarius est timor, nā si veritati aut rationabili æstimationi innititur, nullum est peccatum moderata tristitia de alterius prosperitate ex qua bonorum oppressio venit.

Ludus ad virium ostentationē in quo mors corporalis sequi possit, prohibitus est.

Tornea